

Muutama sana- ja asiahuomio.¹

4. *Hiiren tuli.*

GANANDERIN sanakirjan kolmannessa osassa, s. 181 b, esiintyy nimitys *Hiiren tuli* 'gnistrande för ögonen eller lifandarnes flygande[?]', esim. *iskee hiiren tulta silmäs* 'gnistrar för ögonen af stöt'. Muuta tietoa tämmöisestä sanonnasta ei ole tämän kirjoittajan silmiin osunut. Ettei se kuitenkaan mahda olla vallan tilapäisluonteinen, osoittaa se seikka, että samantapaisia erilaisten valoilmioiden nimityksiä tavataan muutamissa muissakin kielissä.

Venäläinen esim. nimittää »hiiren tuleksi», *мышачий огонёк* KIJASEN sanakirjan mukaan 'valoa mädänneessä puussa'. J. PAWLOWSKYN Russisch-Deutsches Wörterbuch kääntää saman saksaksi sanoilla

¹ Jatkoa Vir. 1940, s. 314—321 painettuun kirjoitukseen.

'leuchtendes verwesendes Holz'. Lisäksi se ilmoittaa, että *мыши́й огонь* tarkoittaa '(Byssus phosphorea) die Flaumfaser, der Gruft-, Schwindschimmel', siis kaiketi jotain homesientä. DALinkin sanakirjan mukaan viimeksi mainittu merkitsee jotain pimeässä loistavaa homesientä 'Bussus phosphorea; гнилушка, которая свѣтится въ потьмахъ'.

Liettuan kielestä mainitsee KURSCHATIN sanakirja vastaavan sanonnan: *pelės ugnis*, sananmukaisesti »hiiren tuli», merkitsee pimeässä valaisevaa lahoa puuta, 'leuchtendes, faules Holz'.

Tšeremissitkin käyttävät vastaavaa nimitystä. VASILJEVIN sanakirjan mukaan *kaladöl, kolatul*, jonka sananmukainen merkitys on »hiiren tuli», tarkoittaa sekä kiiltomatoa että lahon puun pimeässä näkyvää loistetta, 'ИВАНОВСК. червячок, светляк, отсвечивание ситового гнилого дерева в темноте'.

Myös ostjakeilta »hiiren tuli» on pantu kirjaan. PAASOSEN mukaan Kondan murteen *tęńkər-nä-ı* yhdyssanalla on merkitys 'vipajava ilma (poudalla)', ja lause *tęńkər-nä-ı-t wəkətət* merkitsee 'ilma vipajaa'.

On varsin todennäköistä, että tällaiset samanlaiset sanonnat ja nimitykset näin monissa — ja varmaan vielä muissakin — kielissä perustuvat kielestä toiseen tapahtuneisiin käännöksiin. Minkä kielen puhujat sen ensimmäisenä ovat keksineet ja miltä pohjalta se on lähtenyt, siihen on näin vähäisen aineksen pohjalla mahdoton vastata. Tuntuu tietenkin sangen luonnolliselta, että esim. pikkuista tuikkivaa kiiltomatoa tai pimeässä näkyvää lahon puun tahi homesienen himmeää loistetta voidaan sanoa pienen, pimeissä koloissa asustavan hiiren tuleksi, eikä muuta selitystä ehkä välttämättä tarvitakaan. Sanotaanhan esim. eräitä pienehköjä hernekasveja yleisesti monella kielellä *hiiren herneeksi*, jonkin toisen kasvin nimi saattaa olla *hiiren hamme*, kolmannen *hiiren häntä*, huonosti alustettuun taikinaan jääneitä jauhokokkareita sanotaan monin paikoin Savossa *hiiren pesiksi*, itkevä lapsi lämmittää *hiirille saunavettä* jne. Varmaa ei kuitenkaan voi olla, että *hiiren tuli* olisi selitettävissä samalla tavalla. Siihen saattaa kätkeytyä jotain salaperäisempääkin. Hiiriinkin liittyy tunnetusti tavattoman paljon ja monenlaisia uskomuksia. Ne saattavat edustaa vainajien henkiä (ks. esim. UNO HARVA Vir. 1942, s. 237), ja elävänkin ihmisen ja eläimen sielun on usein kuviteltu esiintyvän hiiren hahmossa (ks. esim. teostani Sanat puhuvat s. 80—93). Niinpä voitaisiin ajatella, että *hiiren tulella* olisi jotakin yhteyttä tällaisten käsitysten kanssa, mutta minkälaista, sitä on toistaiseksi, enemmän aineiston puutteessa, turhaa ryhtyä arvailemaan.

5. *Kantata* 'laulaa'.

Virittäjän toimitus on kerran (vuosikerta 1898, s. 106) esittänyt sellaisen ajatuksen, että »*kanttausviikko*, joksi helaatorstaiviikkoa hyvin yleisesti nimitetään, merkinnee suomeksi: lauluviikko». »Ainakin eräs vanha mies R a i s i o s s a», opettaja Em. Tammisen tiedonannon mukaan, »sanoi nimen tulevan siitä, että teinipojat sillä viikolla tuomiokirkossa 'kanttasivat'. Toimitus perustelee arveluaan vielä sillä, että teonsana »*kantata*, josta *kanttaus-* monien muiden teonnimien mukaan, merkitsee Lönnrotin Sanakirjankin mukaan juuri hengellisten kuorilaulujen laulamista». Lisäksi se esittää sellaisen otaksuman, että *kantata* »on nähtävästi jäänyt kieleemme keskiajan latinasta (lat. cantare, laulaa), kuten *kantta* 'kantat, religiös sång', *kanttapyhä* j.n.e., muistoksi katoolisen ajan kirkollisista juhlallisuuksista».

Tätä ennen oli kuitenkin jo norjalainen tutkija J. K. QVIGSTAD teoksessaan Nordische Lehnwörter im Lappischen (s. 163—164) viitannut toiseen selitykseen. Hän oli osoittanut Ruotsin lapin nimityksille (Lind.-Öhrl.) *kanta*, *kanta peiwe*, *ganta*, *ganta peiwe* 'calendæ mensis Maji, den första Maji', *åbme kanta* [»vanha k.»] calendæ Maji juxta Calendarium vetus, den förste Maji efter gamla stylen' skandinaavisen lähteen, muinaisnorjan *gangdagr*, nykynorjan *gangdag* sekä rinnastanut myös lpR *kanta wakko* 'septimana quæ a calendis hisce excipit, Maji-veckan', (Arj.) *ganta-vahkko*, (Sors.) *ganta-vahkko* 'die erste Woche des Monats Mai', mn. *gangdaga-vika* ja suom. *kantta-viikko* 'die Woche vor dem Himmelfahrtstag'. Lisäksi hän oli huomauttanut, että lappalaiset ovat tämännimisiä juhlapäiviä viettäneet muuhunkin aikaan. SCHEFFERUS näet mainitsee Lapponia teoksessaan (s. 89), että Markuksen päivällä (25. 4.) on myös nimi *Cantepeive*, ja J. LAESTADIUS kertoo, että Luulajan Lapissa *stuor kanta* »suuri k.» alkaa toukokuun ensimmäisenä ja kestää viisi päivää sekä *ucca kanta*, »pieni k.» toukokuun 13:ntena ja kestää niinkään viisi päivää; viimeksi mainittu vastaa näin ollen LAGERCRANTZIN Vefsenin lappalaisilta muistiinpanemaa *kännta*-nimistä toukokuun kolmatta viikkoa.

Onkin ilmeistä, että näiden sanojen alkuperä on löydettävissä nimenomaan Qvigstadin osoittamalta skandinaaviselta suunnalta, vaikka lie-neekin mahdollista, että lapin sanat lähinnä olisi omaksuttu suomesta.

Suomen kielessä on LÖNNROTIN sanakirjan tietämän mukaan muodot *kantapyhä*, *kanttapyhä*, *kanttauspyhä*, *kanttauspäivä* 'gångdag, böndag', *kanttauspäivät* 'gångdagarna' sekä *kantanviikko*, *kantaviikko*, *kanttaviikko*, *kanttausviikko* 'gångveckan, bönveckan (före Christi himmelfärdsdag)'. Näistä mainitsee jo RENVALL nimitykset *kanttaus-pyhät* l. -*päivät* 'dies antiphonarum l. ambarvalia eccles. dies orationum l. processionum' ja

kanntaus-viikko 'hebdomas adscensionis Christi; Betwoche'. GANANDERIN sanakirja sisältää muodot *kanntain-pyhät* 'gångdagarne, dies orationum', jonka sanotaan olevan peräisin Ilmajoelta, ja *kanntaus-wiikko* 'gångweckan, bönsöndagsweckan'. Aivan viime vuosina on vielä pantu kirjaan muoto *kanntaanpyhät* Sammatista ja Vihdistä.

Kuten UNO HARVAKIN Varsinais-Suomen henkistä kansankulttuuria käsittelevässä tutkimuksessaan (Varsinais-Suomen historia III, 1, s. 48) ja perusteellisemmin kirjoituksessaan Helan huutaminen (Suomi 101, s. 55—56) on esittänyt, ovat näiden lähteenä varmaan olleet vastaavien päivien ja viikon skandinaaviset nimitykset, nykyruotsin *gångdag*, *gångdag*, murt. (esim. Uudellamaalla) *gångdagarne*, *gångdaga-helgdagarne*, *gångda(ga)-helgen* 'rukoussunnuntain ja helatorstain väliset arkipäivät' sanoja vastaavat muinaisruotsin *gang-*, *gange-*, *gank-*, *gangdagher* 'id. (oik. »kulkupäivät», koska näinä päivinä pantiin toimeen juhlakulkueita, joissa kannettiin ristiä, pyhäinkuvia, vihkivettä ja luettiin rukouksia)' sekä muinaisnorjan *gangdagr*, *gangdagadagr* id., *gangdagahelgr* 'helatorstai ynnä kolme sitä edeltävää arkea' ja *gangdagavika* 'helatorstai viikko (nyk.-ruots. *gångvecka*)'. Suom. *kannta-*, *kanntai-* jne. yrittävät enemmän tai vähemmän onnistuneesti jäljitellä nähtävästi muinaisruotsalaisten nimitysten alkusaa *gangdaga-*; loppuosa *-pyhä*, *-päivä*, *-viikko* tietenkin on käännetty vastaavista *-dagher*, *-helgr* ja *-vika* sanoista. — Näin ollen on siis luovuttava ajatuksesta, että esim. *kanntausviikko* alkuaan olisi merkinnyt 'lauluviikkoa'.

Polemisoidessaan viimeksi mainittua Virittäjän toimituksen selitystä vastaan Harva esittää lisäksi sellaisen käsityksen, että *kanntai-* sanasta olisi muodostunut myös teonsana, että *kanntaus* todennäköisesti johtuisi tästä »*kanntai* (= *gangdag*) -sanana muodostamasta teonsanasta». Porvoon seudulta on näet olemassa muistiinpano, jossa sanotaan, että viidettä sunnuntaita pääsiäisestä l. rukoussunnuntaita on nimitetty *kanntain-sunnuntaiksi*, »kun ennen vanhaan 'kanntaivat' ja pitivät pyhää ja rukoukivat köyhien vuosien edestä; pientarillakin rukoiltiin kontillaan».

LÖNNROTIN tuntema ja Harvankin mainitsema *kanntata*, *kanntaan* 'sjunga korsång' (esim. »teinipojat muinen kävivät kanntaamassa ja jyviä kokoamassa»), *kannta* 'kantat, (religiös) sång', *kanntaus* 'korsång', tuskin kuitenkaan on tätä tietä selitettävissä. Voitaisiin ehkä aluksi epäillä, että Lönnrot tai joku hänen apulaisensa sanakirjatyössä olisi erottanut viimeksi mainitun yhdyssanoista *kanntauspyhä*, *-päivä*, *-viikko* ja näin saamansa *kanntaus* substantiivin pohjalla konstruoinut infinitiivin *kanntata*, mutta kun jo kriittisempi RENVALL esittää sanakirjassaan verbin *kanntaan*, *-ntata* (vox peregr.) 'eccles. antiphonas canto; geistliche Gegensänge singen'

ja tästä johtuviksi arvelee nimityksiä *kanttauspyhät*, *-päivät* ja *-viikko*, niin tällainenkin epäily olisi aiheeton. Lisäksi on huomattava, että Sanastajassa v. 1933 julkaistun tiedustelun johdosta Sanakirjasäätiön arkistoon on saapunut *kantata* sanasta melko runsaasti uusia tietoja.

Niinpä Vihdin pitäjästä on ilmoitettu, että vanhat ihmiset siellä »nimitivät laulamista yleensä *kanttaamiseksi*». »Kaikenlainen kuorolaulun harjoittelu oli *kanttausta*. Jouluvirret *kantattiin*, samoin nimipäivälaulut, ja kaikki vain, mitä yhteisesti laulettiin.» Kustavissa vanhat paikkakunnan murteen puhujat »sanovat alkusoittoa *kant[ta]amiseksi*: »Lukkar *kantta nuatejas*». Lisäksi tiedoitetaan, että »laulujen harjoittelukin täällä on monen mielestä *kanttaamista*».

Mutta sanalla on muitakin merkityksiä. Esim. Asikkalassa, Hartolassa, Hankasalmella, Kangasalla, Laviassa, Honkajoella, Ähtärissä ja Karttussa se saapuneiden vastauksien mukaan tarkoittaa 'virren t. laulun säkeistön loppuosan kertaamista, toistamista'. Kangasalla on saatettu jostakin virrestä sanoa »se lauletaan *kanttaamalla*», Ähtärissä kysyä, »onko se *kantattava virsi*» ja vastata: »joo, kantataan vain». Juvalta on ilmoitettu seuraavanlainen käytäntö, joka tuntuu vastaavan Renvallin mainitsemaa merkitystä: »Alttarilla pappi veisaa: Herra olkoon teidän kanssanne. Lukkari vastaa: Olkoon Herra sinunkin kanssa[s]. Lukkari siis *kanttasi*.»

Hartolasta on lähetetty sellainen tieto, että *kantata* verbillä »voisi ymmärtää' matkimista, säestämistä ja rimmaamista', esim. »kuorossa, jos basso uudistaa, s.t.s. *kanttaa* samat sanat, jotka korkeammat äänet ovat laulaneet». Ja esim. laulunpätkässä »Tulee vain tupaa eikä kysy lupaa» »lupaa» on »tupaa»-sanana *kanttaamista*. Kangasniemessä *kanttaaminen* on toistamista muunlaisessa mielessä: »Joku on ottanut sellaisen tavan, että oikein sanotun tai luetun lauseen tai osan siitä sanoo toiskertaan, siitä sanotaan, että se *kanttoo* sen puheensa». Samoin käsitetään Ristiinassa *kanttaaminen* »toisen puhe-esityksen kannatukseksi, vahvistukseksi». Sulkavalta on mainittu vanhojen ihmisten ennen sanoneen, »kun kanat torui ja kukko väliin veti koot», että »kukko *kanttoo*». Kiteellä »sanotaan huonoa lukemista *kanttaamiseksi*». Esim. kun lapsi opettelee lukemaan, lukee jonkun vanhemman jäljestä, sanotaan, että se »*kanttaa* perästä», siis toistaa opettajan edellä lukeman. Edelleen käytetään *kantata* sanaa, kun esim. lapsi ei tottele vanhempiensa käskyä tai kieltä, vaan sanoo vastaan, tahi joku muukin käskynalainen sanoo käskijälleen vastaan, niin sanotaan niiden »*kanttaavan* vastaan». Valkjärvellä niimikään *kanttaaminen* on vastaan-riitelemistä, väittelemistä, sanotaan esim. »viel ilkeet ruveta miun kansain *kanttailemmaa*».

Kuten edellä luetelluista ja selostelluista tiedoista käy ilmi, tunnetaan

verbi *kantata* siis verraten laajalla alueella. Sen merkityksiä ovat 'veisata, laulaa (varsinkin hengellisiä lauluja ja virsiä), harjoitella kuorolauluja; soittaa virsien alkusoittoja (urkuri kirkossa); kerrata, toistaa virren t. laulun säkeistön jokin (tav. loppu-)osa; vastata (kanttori) messuten (papin) messuun; toistaa omaa tai toisen puhetta tai (esim. lukemaan opetteleva lapsi) toisen edellä lukemaa; sanoa, inttää vastaan' jne. Kun näitä merkityksiä tarkastelee, ei voi uskoa selitystä, että *kantata* verbi olisi muodostunut juhlapäivän nimen alkuosasta *kanttai-*, vaan täytyy myöntää todennäköiseksi, että *kantata* on peräisin, kuten esim. jo Renvall ja Lönnrot sanakirjoissaan ovat huomauttaneet, katolisen kirkon kielestä, latinan *cantare* 'laulaa' verbistä, siis samasta lähteestä mistä *kanttori* sanakin (ehkä ruotsin välityksellä) on saatu (< lat. *cantor*).

Mutta kaiken lisäksi on syytä uudelleen kiinnittää huomiota Harvan Varosen mukaan esittämään Porvoon seudulta peräisin olevaan tietoon, että *kanttaussunnuntaina* ennen vanhaan »*kanttaivat* ja pitivät pyhää». Tämän rinnalle sopii alussa mainittu Raisiosta talteen saatu muistitieto, jonka mukaan teinipojat helatorstaiviikolla tuomiokirkossa — tarkoitetaan tietenkin läheistä Turun kirkkoa — »*kanttasivat*», Sammatista lähetetty tiedonanto, että *kanttaanpyhät* vanhain tietojen mukaan ovat olleet joskus oikein kirkkopyhiä: »Tällöin kansa on kokoontunut kirkkoon ja on erikoisesti harjoitettu virttenveisuuta l. *kantattu nuatei*», ja Vanajassakin säilynyt muisto, »että ennen koulupojat *kanttasivat* Hämeenlinnan kirkossa *kanttaussunnuntaina*, joka oli tämän kirkon kirkkopyhä». Tällaisten tietojen valossa tuntuu hyvin todennäköiseltä, että *kantata* verbi on kansanetymologisesti vaikuttanut puheenaoleviin juhlapäivien nimityksiin. Ainakin muoto *kanttaus* (-*pyhä*, -*päivä*, -*viikko* jne.) tuntuu syntyneen tällä tavoin aikaisemmasta *kanttai-*, *kanttain-*, *kanttaan-pyhät* jne.

6. *Maho*.

E. N. SETÄLÄ on Yhteissuomalaisessa äännehistoriassaan s. 290—291 verrannut suom., karj.-aun. ja veps. *maho* 'sterilis' (esim. suom. *m. lehmä* t. *maholehmä*, *mahopelto* 'trädesåker', jonka rinnalla tavataan jo Gananderilla, Renvallilla ja Lönnrotilla myös samaa merkitsevä johdannainen *mahova* ja Lönnrotilla lisäksi *mahevo* id. sekä *mahottaa* 'låta (kon) bli gall; [lisäv.] hålla åkern i linda'), lpL *māšša-* '(meistens negiert) sich Zeit lassen', N *maššat* 'se tenere', *maššo* 'otium' sanaryhmään ja arvelee tämän perusteella *maho* sanan »alkumuodoksi» **mašo*.

Kiinnittämättä liikoja huomiota äänteellisiin vaikeuksiin, jotka tuolaista rinnastusta vaivaavat, voidaan *maholle* esittää toisenlainenkin,

ainakin äänteellisesti moitteeton ja merkityksen puolesta täysin mahdollinen johto. Sitä saatetaan pitää *maha* sanan johdannaisena ja palauttaa aikaisempaan **mahoj* asuun. Ensi kuulemalta joku kylläkin voi tällaista ajatusta epäillä ja syystä kysyä, onko tämä merkitysten kannalta mahdollista. Odottaisihan toki, että *maho* silloin merkitsisi mieluummin 'tiinettä', siis sellaista, jolla on iso maha, kuin sen vastakohtaa, sellaista, jolla martouden vuoksi on pieni, huomiota herättämätön maha, koska esim. *korvo* on korvallinen eikä korvaton, *sanko* sangallinen eikä sangaton astia. Mutta ajatuksen kulku on saattanut olla toinenkin: **mahoj* on alunperin voinut tarkoittaa sellaista (esim. lehmää), jolla on ainoastaan tyhjä maha eikä ollenkaan sikiötä sen sisässä. Tarkoittaaahan *korvo* sanan murremuoto *korvu* esim. Asikkalassa (ks. Vir. 1898, s. 106) 'kuuroa' ja Valkealassa (EEVA LINDÉN Kaakkois-Hämeen murteiden äännehistoria II, s. 93) 'huonokuuloista', siis ilmeisesti sellaista, jolla on vain pelkkä korva (pelkät korvat), mutta ei kuulokykyä niissä. Näihin rinnastettava *kättö* (ja *kättyri*) merkitsee 'yksikäristä ihmistä, käsipuolta', jolta siis puuttuu toinen käsi. Ja jos sana *kuoho*, *kuohu* 'oinas, salvettu pässi' on johdettu sanasta *kuoha* 'kives', kuten LAURI HAKULINEN esittää (Suomen kielen rakenne ja kehitys I, s. 158), eikä lähinnä liity *kuohita* verbiin kuten *salvo* (*salvohärkä*) *salvaa*, *salvita* sanaan, niin se on lisäesimerkki puheenalaisesta merkitystyyppistä.

Näin ollen ei *maho* < **mahoj* selityksen pitäisi tuntua mahdottomalta, vaan päinvastoin hyvin mahdolliselta esitettyjen rinnakaistapausten valossa. Aikaa myöden on *maho* kielitajunnassa niin täydellisesti vieraantunut alkuperäisestä yhteydestään — sikäli kuin esitetty selitys on oikea — että sitä on voitu ryhtyä käyttämään jopa pellostakin.

7. *Märsiö*.

E. N. SETÄLÄ on (FUF XII 269—272) osoittanut, että vain ERICUS SCHRODERUKSEN pienessä sanakirjassa *Lexicon latino-scondicum* (aukeamalla 60) esiintyvä jonkinlaista 'kalakassia' (»Reticulum. Kassa, Märsa. der Fischesack. Marsio«.) merkitsevä sana *marsio* ilmeisesti on saatu nr. murt. *märsa*, nt. *mærs* 'koppa' jne. sanan alkulähteestä, oletettavasta germ. **marsion* muodosta. Setälä on samalla myös huomauttanut, että tämä sana on nykysuomesta kokonaan tuntematon. Silmiini on osunut kuitenkin eräs tätä muistuttava murrekana, joka kannattanee mainita Virittäjän palstoilla.

Harras vanhojen kotiseutumuistojen vaali ja tallentaja lehtori A. TH. BÖÖK kertoo viehättävässä kirjassaan »Vanhankansan tapoja ja

taikoja y. m. sivistyshistoriallisia pikkutietoja Keski-Hämeestä 1800 luvulta» lapsuutensa muistoja syntymäpitäjästään Padasjoelta. Sivuilla 38—39 hän tekee selkoa entisaikaisista padasjokelaisten Porvoon-matkoista: »Tavallista oli että torpparit 'ostivat' isänniltä 'matkareisun' s. o. ottivat viedäkseen parrupuun Porvooseen.» »Kun Padasjoelta on 14 penikulmaa Porvooseen kesti matkaa noin viikon ajan ja siitä sai torppari 25:— markkaa kuletuspalkkaa.» »Matkan varaksi oli mukana parrun päällä 'mahloton' 2 m. pitkä verkko, heinäsäkki eli *märsiö*, sekä perunasäkeissä kuroja ja ruumenia sekasin, puhumattakaan miesten eväistä viikon ajaksi.» Jne.

On tietenkin selvää, että tuo »mahlotonta», 2 m. pitkää verkkomaista heinäsäkkiä merkitsevä Padasjoen murteen *märsiö* vississä mielessä on sama sana kuin Schroderuksen mainitsema *marsio* 'kalakassi'. Mitä vokaaliston erilaisuuteen tulee, niin *märsiö* voitaisiin selittää samankaltaiseksi *marsion* etuvokaaliseksi sivumuodoksi kuin esim. *jäärä jaaran, näsiä nasian, säränä sاران, tärjä tarjan* jne. Mutta luultavasti tässä tapauksessa etuvokaalisuus kuitenkin on selitettävä toisin. Kun Uudeltamaalta Pyhtään murteesta on pantu kirjaan (Vendell) samaa merkitsevä *märšo* 'nätpåse för hö' (ja Viron ruotsalaismurteista selässä kannettavan pärekopan ja kalakassin nimet *mä(r)š* 'av furuspjälör gjord korg, som bäres på ryggen; fiskkasse'), niin *märsiö* näyttää lähinnä juontavan alkunsa tästä. Korkeintaan voisi, -iö loppua silmällä pitäen, ajatella *märsiötä* vanhan *marsion* ja Uudenmaan ruotsin *märšo* sanasta omaksutun muodon kontaminaatioksi.

Kuten aikaisemmin olen (SUSA XXXIV, 2 b, s. 21) huomauttanut, germ. **marsion* on kulkeutunut myös lapin kieleen. Esim. LINDAHLIN ja ÖHRLINGIN vanha Ruotsin lapin sanakirja tuntee kalakonttia merkitsevän sanan *marso* 'saccus ex tenuioribus radicibus arborum confectus ad pisces deportandos, fiskare-kánt, hvaruti fisk bäres' ja WIKLUNDILLA on Luulajan lapista sana *mar²su-* 'Korb, in welchem man Fisch trägt'. Nämä voivat palautua aikaisempaan **marsion* muotoon samaan tapaan kuin esim. lpN *gal'do* 'lähde', suom. *kaltio* germ. **kalđiön* alkulähteeseen, mutta mahdollista lienee myös, että lp. *marso*, *mar²su-* on saatu suom. *marsio* sanasta.

Y. H. Toivonen.